

РЕЦЕНЗІЯ

офіційного рецензента доктора педагогічних наук, професора

Колгатіна Олександра Геннадійовича

на дисертаційну роботу **Кванденг Гоу**

«Персоналізація навчання студентів в умовах цифрового освітнього середовища університету (на прикладі Китайської Народної Республіки)»,

виконану для здобуття ступеня доктора

філософії з галузі знань «Освіта/Педагогіка»

за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки

Актуальність теми дисертаційної роботи

Якість освіти є основою сталого розвитку суспільства. Одним із сучасних напрямів вдосконалення освіти є змішане навчання, яке передбачає активне застосування в освітньому процесі інформаційно-комунікаційних технологій. Надання освітніх послуг шляхом застосування в навчанні сучасних інформаційно-комунікаційних технологій має свої особливості, пов'язані із зменшенням персональної взаємодії викладача й студента, що потребує спеціальних досліджень для активного залучення нових можливостей педагогічної діагностики та персоналізації навчання в цифровому освітньому середовищі. Отже проблема, яку вирішує Кванденг Гоу в дисертаційній роботі є надзвичайно актуальною.

Зв'язок теми дисертаційної роботи з науковими планами, програмами, фундаментальними та прикладними дослідженнями

Наукове дослідження має зв'язок із науково-дослідною роботою, що проводилась у Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця за темою «Управління формуванням професійної компетентності майбутніх фахівців в умовах інформаційного полікультурного освітнього середовища» (номер державної реєстрації 0120U104231), що дало змогу автору спиратися на досвід провідних фахівців і здобути нові результати

в напрямі побудови моделі персоналізованого навчання в умовах інформаційного полікультурного освітнього середовища, проаналізувати відповідні інноваційні процеси. У межах даної науково-дослідної роботи аспірантом підготовлено підрозділи «Персоналізоване навчання майбутніх фахівців в умовах інформаційного полікультурного освітнього середовища» та «Інноваційні процеси організації навчання студентів в умовах цифровізації освіти», о підтверджено відповідними довідками (Довідка №7/2023 від 27.01.23); (Довідка № 54/2023 від 15.08.2023).

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій та їхня достовірність

Аналіз дисертації показав, що автор з належною повнотою схарактеризував досліджувану проблему, розробив науковий апарат дослідження, сформулював завдання, які було послідовно розв'язано, що дало змогу отримати нові теоретично обґрунтовані та практично значимі для освітнього процесу результати. Достовірність та об'єктивність наукових результатів і висновків дослідження забезпечується теоретично-методологічною обґрунтованістю його основних положень, використанням новітніх підходів і методів дослідження максимально релевантних до його гіпотези, предмету, об'єкту, мети, завдань.

Також обґрунтованість наукових положень, висновків і рекомендацій та їхня достовірність обумовлені ґрунтовним аналізом вітчизняного та міжнародного досвіду з теми дослідження у фахових виданнях України та провідних міжнародних виданнях (219 найменувань, зокрема 83 джерела авторів із Китайської народної республіки), рівнем залучення реальної студентської аудиторії, поєднанням методології кількісного аналізу отриманих експериментальних даних та їх опрацювання методами комп'ютерної статистики. Вірогідність результатів дослідження, їх наукова новизна, теоретичне та практичне значення досить переконливо аргументовані й не викликають заперечень.

Наукова новизна положень, висновків та рекомендацій, сформульованих у дисертації

Основною складовою наукової новизни та теоретичного значення одержаних результатів полягають у тому, що вперше теоретично обґрунтовано, розроблено й експериментально перевірено модель персоналізованого навчання студентів в умовах цифрового освітнього середовища університету (на прикладі КНР). Зокрема визначено базові компоненти моделі, обґрунтовано та розкрито їх сутність. Запропонована модель відрізняється від відомих моделей інформаційно-комунікаційного освітнього середовища наявністю та певною організацією компонентів та зав'язків, які забезпечують подання студенту персоналізованих рекомендацій щодо опанування навчального матеріалу. Основу системи діагностики в запропонованій моделі складає самоаналіз студента (Розділ 2, підрозділ 2.1).

До компонентів наукової новизни результатів дослідження слід додати уточнення автором понять «персоналізоване навчання студентів» (розділ 1, підрозділ 1.2), «цифрове освітнє середовище закладу вищої освіти» (розділ 1, підрозділ 1.1.), «змішане навчання» (розділ 2, підрозділ 2.2), які мають багато тлумачень в історії розвитку поглядів педагогічної науки в галузі інформаційно-комунікаційних технологій в освіті. Отже уточнення таких понять є своєчасним.

Дістали подальшого розвитку класифікація особливостей персоналізованого навчання в умовах цифрового освітнього середовища, де було виокремлено та розкрито класифікаційні основи (розділ 2, підрозділ 2.3.).

В процесі дослідження дістали подальшого розвитку певні методи та технології організації навчального процесу та проведення порівняльного педагогічного експерименту. А саме: технологія організації змішаного навчання (на прикладі університетів КНР) (розділ 2, підрозділ 2.2.); технологія факторно-критеріального моделювання стосовно моделі персоналізованого навчання студентів в умовах цифрового освітнього середовища університету (розділ 3, підрозділ 3.1).

Теоретична цінність і практична значущість наукових результатів

Теоретична цінність отриманих результатів полягає в тому, що зроблено черговий крок в напрямку врахування індивідуальності студента як фактору підвищення ефективності інформаційно-комунікаційного освітнього середовища. Запропонована автором модель персоналізованого навчання студентів в умовах цифрового освітнього середовища університету була покладена в основу розробленого програмного забезпечення, на яке автором отримано 16 документів Китайської Народної Республіки, які затверджують авторське право. Зокрема розроблено програмне забезпечення незалежної навчальної платформи для підтримки процесу змішаного навчання, яка передбачає етапи організації навчального процесу «до занять», «під час занять», «після занять».

Основні результати дослідження впроваджено в освітній процес Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (довідка №23/86 – 02-38 від 10.07.2023 року); Нензянського педагогічного університету (довідка від 16.06.2023 року); Нензянського професійно-технічного університету (довідка від 16.06.2023 року). Автором підготовлено підручник (у співавторстві), який орієнтовано на впровадження цифрових технологій в освітній процес університету.

Результати дослідження можуть бути застосовані в навчальному процесі інших закладів вищої освіти. Теоретичні результати будуть корисні для університетів України. Програмне забезпечення та підручник підготовлені китайською мовою, отже для їх застосування в інших країнах потрібно перекладання відповідною мовою.

Повнота викладення наукових результатів дисертації в опублікованих працях

Основні результати дослідження опубліковані, загальна кількість публікацій складає 14, серед них 6 статей у наукових фахових виданнях України (зокрема 1 стаття у співавторстві), 1 стаття у періодичному науковому виданні інших держав (Польща), які входять до Європейського Союзу, 2 статті

у наукових видання Китаю, 5 публікацій за матеріалами конференцій. Також автором підготовлено підручник (у співавторстві) та отримано свідоцтва авторського права на комп'ютерне програмне забезпечення

Перелік та зміст наукових публікацій Кванденг Гоу за результатами дисертації відповідають вимогам пунктів 8 і 9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою КМУ №44 від 12.01.2022 р.

Відповідність дисертації встановленим вимогам

Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Загальний обсяг становить 237 сторінок машинописного тексту (9,87 авт. арк.). Дисертація містить 25 таблиць, з яких 5 таблиць займають 7 повних сторінок, 25 рисунків. Список використаних джерел містить 219 найменувань на 31 сторінці, 4 додатки – на 21 сторінці. Обсяг основного тексту дисертації – 160 сторінок (6,6 авт. арк.).

Академічна доброчесність

За результатами перевірки дисертації та наукових публікацій програмою SrikePlagiarism встановлено, що текст є оригінальним, не виявлено плагіату, самоплагіату, фабрикування, фальсифікування даних чи будь яких інших порушень принципів академічної доброчесності.

Дискусійні положення та зауваження щодо змісту дисертації

Визначаючи високий науковий рівень, повноту й завершеність дисертаційної роботи Кванденг Гоу доцільно звернути увагу на певні дискусійні аспекти й висловити побажання.

1. Автор приділяє значну увагу питанням особистісно-орієнтованого підходу до кожного студента. На наш погляд, ефективність персоналізації навчання можна було підвищити за умови застосування в межах цифрового освітнього середовища університету досягнень українських учених у галузі педагогічної діагностики, яка б допомагала студенту обрати індивідуальний шлях опанування програмних результатів навчання та набуття компетентностей

згідно стандарту освіти. Різноманітність форм інформаційного обміну та застосування інтелектуальних інформаційних технологій у освітньому середовищі створюють відповідне підґрунтя для педагогічної діагностики та педагогічного прогнозування ефективності варіантів реалізації технології навчання.

2. Автор розглядає підходи до створення «розумних класів» у цифровому освітньому середовищі (стор. 107–108, рис. 2.6). Така система, як зазначає автор, здатна до збору навчальної інформації, зокрема вона обладнана панорамною камерою «... для панорамної зйомки в аудиторії та відстеження обличчя ...». На наш погляд, в контексті таких потужних діагностичних систем обов'язково мають розглядатися питання етики педагогічної діагностики та встановлюватися пріоритет студента щодо дозволу на фіксацію діагностичних даних. Так, наші дослідження поглядів освітянської спільноти на різноманітні діагностичні процедури показали дуже не однозначне ставлення до відео фіксації.

3. Вважаємо за доцільне у запропонованих методичних рекомендаціях для китайських та українських університетів щодо впровадження та розвитку персоналізованого навчання та цифрового освітнього середовища (розділ 3, підрозділ 3.3., стор. 165–178) більше уваги приділити особливості національних систем вищої освіти України та Китайської Народної Республіки.

4. В тексті дисертації наявні помилки технічного характеру, зокрема на сторінках 144, 187 втрачено частину тексту.

Зазначені зауваження слід розглядати як пропозиції щодо подальшого розвитку дослідження, вони не знижують загальної високої оцінки дисертаційної роботи «Персоналізація навчання студентів в умовах цифрового освітнього середовища університету (на прикладі Китайської Народної Республіки)», яку представлено на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки.

Загальна оцінки дисертаційної роботи, її відповідність встановленим вимогам

Робота відповідає спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки та вимогам до оформлення дисертацій, затверджених Наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 № 40 (із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки України № 759 від 31.05.2019) та пп. 6,7 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44) зі змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ України № 341 від 21.03.2022), а Кванденг Гоу заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки.

Рецензент:

доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри інформаційних систем
Харківського національного економічного
університету імені Семена Кузнеця
Міністерства освіти і науки України

Олександр КОЛГАТІН

Підпис засвідчую:
Вчений секретар ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Оксана ПИСАРЧУК